

BIBLIAI SZABADEGYETEM

A Biblia az európai kultúrában

A jelenések könyve (2. rész)

Előadó: Dr. Szilvási András *főiskolai tanár*

BEVEZETÉS

A Biblia utolsó könyve mindig is izgalomban tartotta az olvasókat. Megérthetjük-e igazán ezt a könyvet? Biztosak lehetünk-e abban, hogy a megértésünk nem csupán merő találgatás, hanem valóban egybeesik a szerző szándékával? A könyv úgy kezdődik, hogy „Ez Jézus Krisztus kinyilatkoztatása” – azt jelenti, hogy Jézustól származik és Jézusról szól. Egy keresztény, egy újszövetségi könyv. A könyv írója nem eltakarni, hanem kijelenteni akarta az emberiség sorsdöntő kérdéseit!

Az első előadásban igyekeztem felvázolni a könyv keletkezésével kapcsolatos ismereteinket, majd röviden áttekintettük a tartalmát, végül pedig ismertettem a legismertebb magyarázati módszereket.

A JELENÉSEK KÖNYVE MEGÉRTÉSÉNEK HÉT KULCSA

Ebben az előadásban hét kulcsot szeretnék ismertetni, amelyek képessé tesznek a Jelenések könyve következetes és pontos magyarázatára. Rajtuk keresztül megismerhetjük Isten akaratát, és megérthetjük a nagyszerű tervét, amit elgondolt az életünk helyreállítására.

1. kulcs: Isteni kinyilatkoztatás

Az első kulcs az a tény, hogy a Jelenések könyve kinyilatkoztatás: „*ez Jézus Krisztus kinyilatkoztatása, amelyet Isten adott neki, hogy közölje szolgájával mindazt, aminek hamarosan meg kell történnie...*” **Jel 1:1**. A könyv magyar címe a régies „jelenés” szóból ered, ami látomást jelent. Mai magyar nyelven ez lenne a helyes cím: „Látomások könyve”. Az angol, a német és a francia fordítás is eltér azonban abban, hogy látomás helyett kinyilatkoztatásról beszél. „Kinyilatkoztatások könyve”, „Apokalipszis”. Az „apokalipszis” szó leleplezést, kinyilatkoztatást jelent. Nem János személyes gondolatait, hanem Jézus Krisztus kinyilatkoztatását találjuk a Jelenések könyvében.

2. kulcs: Az Ószövetség

A második kulcs az Ószövetség. A Jelenések könyve át van itatva az ószövetségből vett emlékekkel, képekkel és gondolatokkal. Valaki azt írta, hogy kétségbe lehet vonni, hogy a Jelenések könyve egyáltalán tartalmaz-e olyan szóképeket, melyek nem az Ószövetségből származnak. A Jelenések könyve nem tartalmaz hosszú idézeteket az Ószövetségből, de csaknem négyszáz olyan utalás van benne, melyek mögött felismerhetünk egy-egy ószövetségi szakaszt. A könyv ezeknek a szakaszoknak az értelmét Krisztusközpontúvá és egyetemessé teszi.

3. kulcs: Az Újszövetség

A harmadik kulcs az Újszövetség. A Jelenések könyve nem elszigetelt könyv, hanem az Újszövetségi kánon része, ezért üzenete nem tér el sem az evangéliumok, sem az apostoli levelek üzenetétől. A Jelenések könyve a Biblia valamennyi könyvének koronája, betetőzése. Ha a Biblia szerves egységéből kiszakítva tanulmányozzuk, könnyen úgy járhatunk, mint David Koresh, akit elpusztított a könyv elszigetelt tanulmányozása.

4. kulcs: Szimbolikus könyv

A negyedik kulcs, hogy a Jelenések könyve szimbolikus könyv. Csak akkor értjük helyesen, ha megértettük a szimbolikus és a valóságos szavak, képek és kifejezések egymáshoz való viszonyát, valamint a szimbólumok értelmét.

5. kulcs: A kis-ázsiai környezet

Az ötödik kulcs, hogy a Jelenések könyve kisázsiai könyv. Egyetlen írásmű sem keletkezik tér és idő fölött: minden könyvet egy adott helyen élő szerző egy világosan meghatározott befogadó közösséghez írta. David Aune, a három kötetben írta meg a Jelenések magyarázatát, elmondja, hogy az első fejezetben (Jel 1:13-18) Jézus leírása hasonlít a kisázsiai, Hekate istennő leírásához. Miért, azért, mert János azt akarta üzeni kisázsiai olvasóinak, hogy csak akkor találjátok meg mindazt, amit Hekate istennőben kerestetek, ha Jézushoz fordulnak. Nem Hekate, hanem Jézus Krisztus kezében van a menny és a pokol kulcsa.

6. kulcs: Egy ókori apokalipszis

A Jelenések könyve apokaliptikus írás. Az apokalipszis nemcsak kinyilatkoztatás, hanem irodalmi forma is. Két fajtáját különböztetjük meg: a történeti apokalipszist, ami álmok, látomások, hangok és más szimbolikus jelenségek formájában mondja el, hogy milyen események követik egymást, és azok milyen irányban haladnak. Ilyen apokaliptikus írás a Jelenések könyve. Van a misztikus apokalipszis, mint Dante Isteni színjátéka, ami a mennybe és a pokolba történő utazásokat ábrázol. Az apokalipszist, mint irodalmi műfajt ma is alkalmazzák, jó példa erre az „Oroszlánkirály” című rajzfilm.

7. kulcs: Kiasztikus szerkezet

Végül a Jelenések könyve piramis szerkezetű könyv. Ezt a szerkesztést idegen szóval kiasztikus szerkezetnek nevezzük. Az európai irodalmi művek vonalvezetése lineáris: bevezetés, tárgyalás és befejezés. A héber irodalmi művek között azonban számos olyan dokumentumot találunk, amiben a csattanó nem a végén, hanem a közepén – a mű szívében – van. Ilyen a Jelenések könyve is. A könyv szíve a tizennegyedik fejezet, ott is a három angyal üzenete, melynek egyik kulcsmondata: „*imádjátok azt, aki teremtette a mennyet és a földet, a tengert és a vizek forrásait*” **Jel 14:7**. Abban a kihívásban, amikor a császár imádatot követelt magának, a keresztények a Jelenések könyvében fogalmazták meg sajátos hitvallásukat: a császár – bármekkora hatalma van – teremtmény, az embernek pedig nem más teremtményeket, hanem a teremtőt kell imádnia. Ebben a mondatban is van egy ószövetségi utalás, a Tízparancsolatra, annak is a negyedik parancsolatára (2Móz 20: 8-11).

ÖSSZEGRZÉS

A Jelenések könyvének értelmezéséhez sokat segítenek ezek a kulcsok. Természetesen nem fejtünk meg minden részletet, túlságosan is mély ez a könyv ahhoz, hogy mindenestől ki tudjuk méríteni, de eleget megérthetünk belőle ahhoz, hogy útmutatást kapjunk, hogyan kell élni ebben a világban: „*Boldog, aki felolvassa, és boldogok, akik hallgatják ezeket a prófétai igéket, és megtartják azt, ami meg van írva bennük: mert az idő közel van*” **Jel 1:3**.

A Jelenések könyve egy újszövetségi könyv, így Jézus Krisztus evangéliumának egy szimbolikus bemutatása. Arról szól, hogy Jézus győz, és mi is győzők lehetünk. Nem kell találgatnunk a jelentését illetően, mert biztos kulcsokat kaptunk, és már az első soraiban kijelentette: A Jelenések könyve nem elrejtett, hanem feltárt könyv! Meggyőzően hirdeti számunkra, hogy Isten a történelem Ura, és Jézus Krisztus győzelme biztos!